

Семинарски рад из Статистичког софтвера 1

Истраживање о одливу клијената у банкарском сектору

Стефан Малбашић

3. јануар, 2024.

Одлив клијената у банкарском сектору (енг. Bank Customer Churn) дешава се када клијенти престану да користе производе и услуге које банка нуди на одређено време, а затим прекину свој однос с банком. Због тога је задржавање клијената од суштинског значаја на данашњем изузетно конкурентном банкарском тржишту. Осим тога, стабилна база клијената помаже у привлачењу нових корисника јачањем поверења и препорука постојећих корисника.

Истраживање се спроводи како би се идентификовали кључни фактори који утичу на одлуку клијената да напусте банку. Разумевање понашања клијената омогућава банкама да унапреде програме лојалности и задрже већи број корисника, што је значајно јефтиније од аквизиције нових клијената. Ова анализа је посебно важна за креирање циљаних маркетиншких стратегија, побољшање корисничког искуства и повећање укупне профитабилности. Најновији доступни подаци на основу којих је потребно извршити анализу налазе се на линку:

[Преглед показатеља о одливу клијената \(Customer-Churn-Records.csv\)](#)

У Табели 1. налази се опис варијабли приказаних у приложеној бази података.

Назив варијабле	Опис
RowNumber	Редни број записа
CustomerId	Идентификациони број клијента
Surname	Презиме клијента
CreditScore	Кредитни скор клијента
Geography	Локација клијента
Gender	Пол клијента
Age	Старост клијента
Tenure	Број година колико је клијент корисник услуга банке
Balance	Стање на рачуну
NumOfProducts	Број производа које клијент користи у банци
HasCrCard	Да ли клијент има кредитну картицу (1 - да, 0 - не)
IsActiveMember	Да ли је клијент активан корисник (1 - да, 0 - не)
EstimatedSalary	Процењена плата клијента
Exited	Да ли је клијент напустио банку (1 - да, 0 - не)
Complain	Да ли је клијент имао жалбу (1 - да, 0 - не)
SatisfactionScore	Оцена задовољства клијента у вези са решавањем жалби
CardType	Тип картице коју клијент користи
PointsEarned	Број поена које је клијент зарадио коришћењем кредитне картице

Табела 1: Преглед показатеља о одливу клијената

АНАЛИЗА ПОДАТАКА - ЗАДАЦИ

ЗАДАТАК 1 [2п]. Одредити основне дескриптивне статистике (средња вредност, стандардна девијација, минимум и максимум) за показатеље CreditScore, Age, Tenure, Balance и EstimatedSalary.

ЗАДАТАК 2 [1п]. Приказати на једном графичком прозору хистограме густина за све нумеричке показатеље о одливу клијената из банке.

ЗАДАТАК 3 [1п]. Категоричке показатеље дефинисати као варијабле факторског типа.

ЗАДАТАК 4 [2п]. Формирати листу идентификационих бројева клијената тако да први елемент листе садржи 10 клијената са највишим кредитним скором, други елемент садржи 5% клијената који су најдуже корисници услуга банке, а трећи елемент садржи оне клијенте чији је баланс једнак 0\$.

ЗАДАТАК 5 [2п]. Имплементирати функцију `GeoBalance()` која рачуна просечно стање на рачуну клијената за сваку од земаља.

ЗАДАТАК 6 [3п]. Приказати на тракастом дијаграму број клијената који су напустили банку и оних који нису у зависности од пола клијената, од тога из које државе су клијенти, броја производа које клијенти користе у банци као и тога да ли су активни или не. Интерпретирати добијене резултате.

ЗАДАТАК 7 [3п]. Приказати кутијасте дијаграм стања на рачуну (`Balance`) и процењене плате (`EstimatedSalary`) клијената који су напустили банку и оних који нису. Да ли стање на рачуну и плата утичу на одлазак клијената из банке? Одговор образложити.

ЗАДАТАК 8 [3п]. Приказати график густине (енг. `density plot`) показатеља `CreditScore`, `Age`, `Balance`, `EstimatedSalary` и `PointsEarned` за клијенте који су напустили банку и оне који нису. Шта закључујете на основу ових графика?

ЗАДАТАК 9 [3п]. Анализирајте да ли постоји веза између оцене задовољства (`SatisfactionScore`) и одласка клијената, као и како поседовање кредитне картице (`HasCrCard`) утиче на одлазак клијената.

ЗАДАТАК 10 [2п]. Истражите да ли постоји значајна разлика у просечној вредности оцене задовољства (`SatisfactionScore`) између клијената који су остали и оних који су напустили банку користећи `t-test`.

ЗАДАТАК 11 [5п]. Клијенти са високим кредитним скором су они који имају скор већи од 840. Издвојити подскуп клијената са високим кредитним скором и приказати график густине скор за клијенте који су напустили банку и оне који нису. Упоредити резултате добијене са овом подскупу са резултатима на читавом скупу података. Колики је проценат клијената који напусте банку у оба посматрана скупа? Упоредити симетрију и спљоштеност расподеле на оба скупа. Образложити закључке.

ЗАДАТАК 12 [5п]. Филтрирати клијенте у групе по стању на рачуну тако да су подеоне тачке следећи биланси: 0\$, 50000\$, 100000\$, 150000\$, 200000\$, 250000\$. Размотрити клијенте чији је баланс једнак 0\$ и оне чији је баланс већи од 250000\$ (укупно 7 група). Извршити анализу одласка клијената из банке по датим групама. Шта закључујете? Да ли клијенти чији је баланс једнак 0\$ значајно утичу на стопу одласка клијената из банке или не?

ЗАДАТАК 13 [5п]. Предложити поделу клијената у старосне групе у зависности од година (`Age`), а затим извршити анализу одласка клијената из банке по датим групама.

ЗАДАТАК 124 [4п]. Испитати графички и аналитички да ли стање на рачуну (`Balance`) клијената чији је баланс већи од 50000\$ прати неку нормалну $\mathcal{N}(m, \sigma^2)$ расподелу. Ако да, одредити 95% интервал поверења за непознате параметре m и σ^2 .

ЗАДАТАК 15 [4п]. За функцију расподеле случајне величине W важи да је

$$F_W(w; \alpha, m, s) = \exp\left(-\left(\frac{w-m}{s}\right)^{-\alpha}\right), \quad w \geq m.$$

Методом инверзне функције генерисати 5000 вредности случајне величине W где је скуп параметара функције расподеле дат са $(\alpha, m, s) = (0.02, 34.27, 8.38)$, а затим на случајан начин издвојити 5000 вредности показатеља `Age` и испитати независност ова два обележја.

ЗАДАТАК 16 [2п]. Издвојити базу `Clients.Spain` која садржи све клијенте из Шпаније. Из нове базе издвојити све клијенте млађе од 20 или старије од 70 година.

ЗАДАТАК 17 [3п]. Сортирати клијенте у опадајућем поретку по стању на рачуну. Издвојити само активне чланове (`IsActiveMember`), па их сортирати по презимену (`Surname`), па у опадајућем поретку по просечном број бодова (`PointsEarned`) по години чланства (`Tenure`).

ЗАДАТАК 18 [5п]. Монте Карло симулацијама проценити очекиване губитке услед одлива клијената из банке. За процену губитка по клијенту користити неку линеарну комбинацију стања на рачуну (`Balance`) и процењене плате (`EstimatedSalary`). Приказати густину очекиваних финансијских губитака хистограмом.

ЗАДАТАК 19 [5п]. Симулирати какав ефекат имају различити сценарији на стопу одлива клијената и упоредити са реализованим вредностима.

- сценарио 1: клијенти чији је кредитни скор мањи од 500 напуштају банку са вероватноћом 0.85;
- сценарио 2: клијенти старији од 60 година напуштају банку са вероватноћом 0.75;
- сценарио 3: клијенти чије је стање на рачуну веће од 100000\$ и активни су корисници напуштају банку са вероватноћом 0.98.

Предложити још један сценарио који је у складу са резултатима истраживања и испитати његове ефекте на стопу одлива клијената.

ЗАДАТАК 20 [5п]. Користећи Монте Карло симулације процените број клијената који ће напустити банку у наредних годину дана. Претпоставите да је вероватноћа одлива клијената логистичка функција показатеља као што су Age, CreditScore, Balance, и IsActiveMember. Одредити 95% интервал поверења за број клијената који остају у банци и број оних који напуштају.

СЕМИНАРСКИ РАД - НАПОМЕНЕ

НАПОМЕНА 1. Рок за израду семинарског рада је крај испитних рокова. У зависности од испитног рока у којем желите да браните семинарски рад, накнадно ће бити договорен термин за одбрану са колегама који пошаљу радове. Радове слати на мејл stefan.malbasic@matf.bg.ac.rs са назнаком "С1 - семинарски рад".

НАПОМЕНА 2. Рад је могуће послати у два формата:

- RMarkdown документ, у коме би били интегрисани код и детаљна анализа заједно (препоручени формат), детаљније на линку: rmarkdown.rstudio.com;
- LaTeX документ и сл, у коме би било описано шта је урађено са детаљним закључцима, а искоментарисан код као додаток у обичном .r фајлу.

НАПОМЕНА 3. За визуализацију података је потребно користити пакет ggplot2 јер семинарски рад осликава један мањи истраживачки пројекат који треба да буде прегледан и лако интерпретабилан.

НАПОМЕНА 4. У оквиру дефинисаних задатака дозвољено је (и пожељно) одрадити детаљнију анализу траженог сегмента а у циљу што прецизнијих и интерпретабилнијих резултата.

НАПОМЕНА 5. Семинарски рад се ради самостално. Дозвољено је коришћење материјала за курс, као и додатне литературе која је на истим истакнута. На одбрани је могуће добити и питање из градива које је излагано у току курса.

НАПОМЕНА 6. Рад треба да садржи закључак са сажетом и прегледном интерпретацијом добијених резултата.